

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
talha.apak@paradergi.com.tr

Kamu harcamalarının kaynağı vergi, verginin muhatabı ise mükellefler. Mükellef ile maliye arasında görev üstlenen mali müşavirlerin meslek kalitesinin düşmemesi için taraflara önemli görevler düşüyor...

Mükellef sayısı azalıyor

KAMU harcamaları yükünü topluma yayma aracı olan vergi sistemi, hem kaynak hem de gelir dağılımları açısından günümüzde fevkalade büyük bir önem taşıyor. Türkiye'de ilk bakışta, vergide kanunilik ilkesi, anayasa kuralı olarak mevcut. Ancak, Türk vergi sistemi, dar tabanlı gelir ve kurumlar vergileri ile geniş tabanlı bir katma değer vergisinin üzerine dayalı.

Konunun üç tarafı bulunuyor. Bir tarafı kamu adına Maliye Bakanlığı, diğer tarafı verginin muhatabı olan mükellefler, üçüncü tarafı ise idare ile mükellef arasında köprü görevi gören meslek mensupları. Tarafların, global ekonomide ve teknolojiye yaşanan gelişmelere uyum sağlayarak, eski anlayışlarını ve yapılarını terk etmiş olsalar dahi günümüzde devam eden farklı beklentileri devam ediyor.

MÜKELLEF TARAFI

Vergi sistemimiz, gelir üzerinden, harcama üzerinden ve servet üzerinden alınan vergilere dayanır. Vergi mükellefleri ise aşağıdaki tablodaki gibi sıralanabilir. En yaygın olan mükellef grubu, harcama üzerinden alınan katma değer vergisi mükellefleridir. Biraz da kolaycı bir yaklaşım ile her türlü mal ve hizmet tesliminde KDV alınmaktadır. Asıl olan, gelir üzerinden alınan "gelir vergisi" ve "kurumlar vergisi" mükellef sayısının artırılmasıdır. Gelir İdaresi Başkanlığı'nın (GİB) en son 2016 Kasım ve Aralık karşılaştırma verilerine göre, Kasım ayına göre Aralık ayında tüm mükellef gruplarında küçüğe düşme yaşandığı görülüyor.

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) Mükellef Sayıları (Kasım-Aralık 2016)

Vergi türü	Kasım 2016	Aralık 2016	Fark	Aralık 2016 nüfusa göre (%)
Gelir Vergisi Mükellefleri	1.828.251	1.819.492	-8.759	2.29
Kurumlar Vergisi Mükellefleri	722.705	721.524	-1.181	0.91
KDV Mükellefleri	2.496.695	2.486.821	-9.874	3.13

*T.C. nüfusu: 79.500.000

MESLEK MENSUBU TARAFI

Kamu görevlisi olmamakla birlikte, kamu hizmeti sunan ve çok ciddi mesleki sorumlulukları olan meslek mensupları, "serbest muhasebeci mali müşavir (SMMM)" ve "yeminli mali müşavir (YMM)" olarak görev yapıyor. SMMM'ler mükelleflerin defterlerini tutma, mali tablolarını düzenleme ve beyannameleri idareye gönderme yetkilerine sahip. YMM'ler ise mükelleflerin düzenlenmiş mali tablolarını ve beyannamelerini tasdik etme ve vergi konusunda birçok rapor düzenleme yetkisine sahip. Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB) verilerine göre meslek mensubu dağılımı şöyle.

TÜRMOB verilerine göre 2016 sonu meslek mensubu dağılımı tablosu

Cinsiyet	SMMM sayısı	(%)	YMM sayısı	(%)	Toplam sayı	(%)
Erkek	71.626	71.9	4.362	92.4	75.988	73
Kadın	27.965	28.1	361	7.6	28.326	27
Toplam	99.591	100	4.723	100	104.188	100

Çok ağır eğitim ve sınav koşullarından sonra elde edilen mali müşavirlik mesleğinde en az 10 yıl icra edildikten sonra sınav ile yeminli mali müşavirlik unvanı elde edilebiliyor. Maliye ile mükellef arasında çok önemli bir görevi üstlenen bu meslek mensuplarının, işletmelerin muhasebe sistemlerinin kurulması dışında vergi gelirlerinin artırılmasında önemli kamusal görevleri de bulunuyor. İdarenin de, bu uzman meslek mensuplarından

yeterince yararlanması gerekiyor. Mükellef sayısının azaldığı meslek mensubu sayısının arttığı günümüzde, kamu ve özel sektör için çok önemli olan mali müşavirlik mesleğinin, sayısının artmasına bağlı olarak kalitesinin düşmemesi için tüm taraflara büyük görevler düşmektedir. Meslek yasasının da günün koşullarına uygun revize edilmesi gerekiyor. Ayrıca, mali disipline daha da önem verilerek gelir üzerinden vergi ödeyecek olan mükellef sayısının artırılması gerekiyor.